

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

октомври, 2009 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

октомври, 2009 година

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е осмислена на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираниите субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираниите субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за третото тримесечје
на
2009 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во октомври 2009 година².

Анкетата за кредитната активност за третото тримесечје покажува умерено стабилизирање на тековите на кредитниот пазар. На овој пазарен сегмент и натаму не се забележуваат изразени сигнали за можно олеснување на кредитните услови и зголемување на побарувачката. Но сепак, распределбата на одговорите се поместува од значително кон делумно намалување на понудата и побарувачката и кон оцени за нивна непроменетост. Така, според Анкетата за третото тримесечје, банките сè уште укажуваат на тоа дека условите за одобрување кредити на претпријатијата и населението се делумно заострени, при непроменета побарувачка за корпоративни кредити и делумно намалување на кредитите наменети за населението. Од аспект на очекувањата, банките укажуваат на непроменети кредитни услови за одобрување корпоративни и потрошувачките кредити, додека делумно олеснување на условите се очекува кај станбените кредити. Воедно, не се очекува промена на побарувачката за корпоративни и потрошувачки кредити, при истовремено делумно зголемување на побарувачката на станбени кредити.

Кредити на претпријатијата

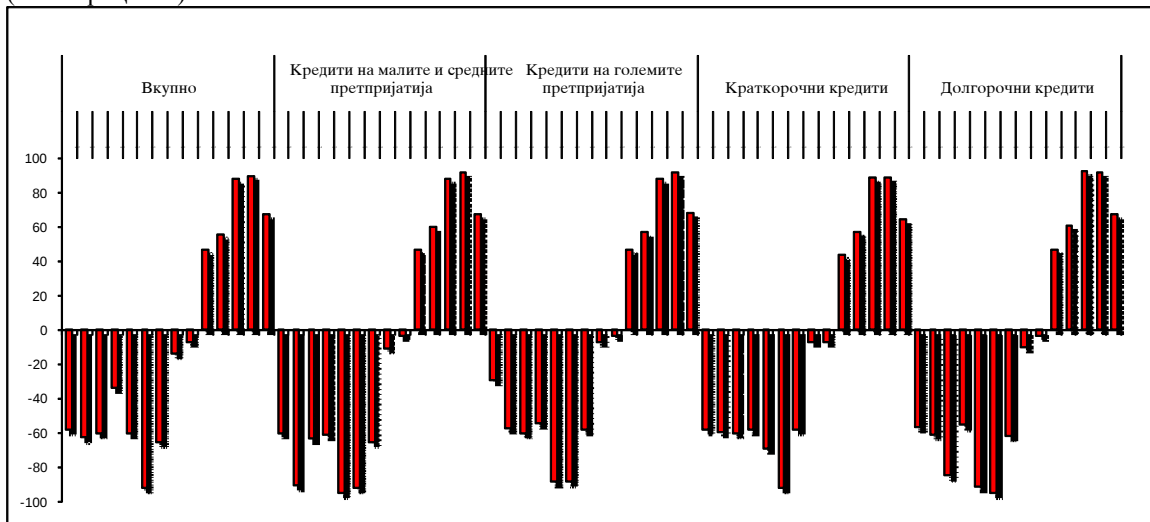
Услови за кредитирање. Постојаното затегнување на кредитните услови за одобрување корпоративни кредити продолжи и во третиот квартал, но со послаб интензитет. Така, за разлика од вториот квартал кога над една третина од банките укажаа на значително заострување на кредитните услови, во третиот квартал во оваа насока одговорија само 4%. Притоа, најголем дел од банките (над 60%) во овој период оценија дека кредитните услови за одобрување кредити на претпријатијата се делумно заострени, додека една третина од банките укажаа на тоа дека се непроменети. Во однос на нето-процентите, забележано е нивно намалување кај сите видови кредити, како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за значително заострени кредитни услови.

¹ Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Воедно, пондерот за претпријатијата ги вклучува бруто-кредитите на нефинансиските друштва (јавни и приватни), додека пондерот за населението ги вклучува бруто-кредитите на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите банки.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата
(нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

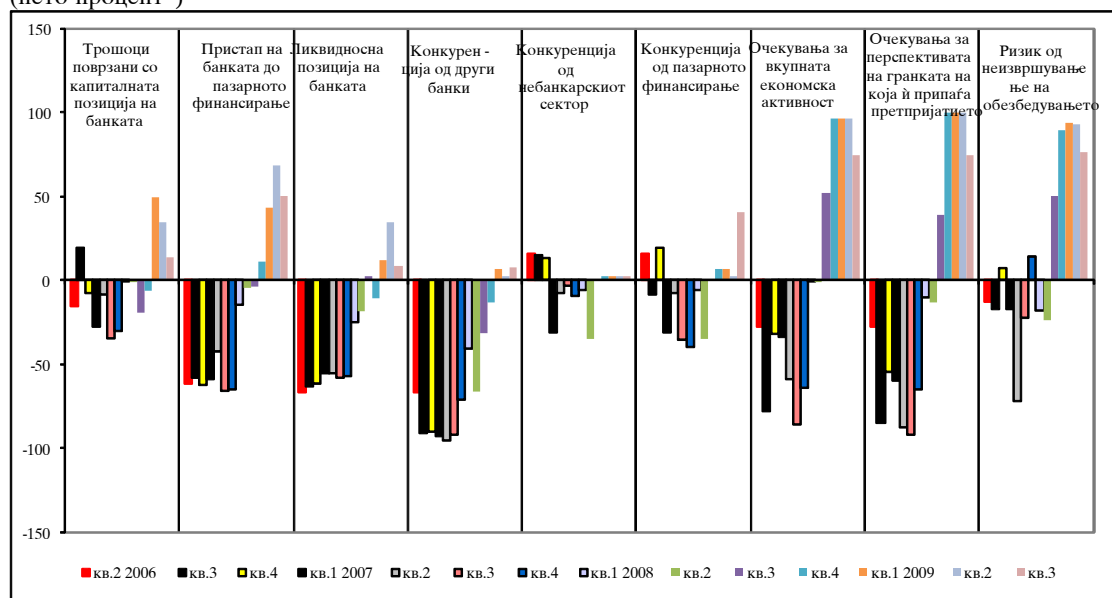
Од аспект на конкретните кредитни услови, една третина од банките оценија дека каматната стапка е делумно зголемена, за разлика од вториот квартал кога главно сите банки укажаа на делумно зголемување на цената на корпоративните кредити. При тоа, најголем дел од банките (околу 64%) во третиот квартал укажаа на тоа дека каматната стапка останала непроменета. Исто така, дел од банките оценија делумно заострување кај останатите кредитни услови, како што се некаматните приходи (34,7%), големината на заемот (42,7%), барање за обезбедување (61,8%) и достасување на заемите (62,8%). Од аспект на нето-процентите, забележан е пад кај сите кредитни услови, како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за затегнати кредитни услови.

Неизвесноста околу траењето на последиците од глобалната финансиска криза придонесе кон тоа факторите од групата на согледување на ризикот да имаат најголем придонес во заострувањето на кредитните услови при одобрување на корпоративните кредити и во третото тримесечје. Така, над 70% од банките оценија дека очекувањата за вкупната економска активност, очекувањата за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието, како и ризикот од неизвршување на обезбедувањето делуваат во насока на заострување на кредитните услови. Притоа, над 41% од банките оценија дека конкуренцијата од пазарно финансирање и пристапот на банката до пазарно финансирање (47,8%) делумно придонесуваат за заострување на кредитните услови. Намалување е забележано кај нето-процентите на факторите од групата на трошоци на финансиски средства и ограничување на билансот на состојба, како и од групата на согледување на ризикот, како резултат на помалиот број банки коишто укажуваат на нивно значителен придонес за затегнување на кредитните услови. Исклучок е нето-процентот на факторот конкуренција од пазарното финансирање (од групата притисок од конкуренција), каде што е забележан пораст од 2,5 во јули на 40,9 во октомври, како резултат на поголемиот број банки коишто се определија за негов делумен придонес за позатегнати кредитни услови.

Во третиот квартал е забележано намалување на интензитетот на влијанието на монетарната политика врз каматната политика на банките. Така, за разлика од претходниот квартал кога најголем број од банките (околу 80%) оценија дека монетарната политика значително влијае врз нивните каматни одлуки, во третиот квартал ваква оцена дадоа 37% од банките. Притоа, околу половина од банките оценија дека монетарната политика делумно влијае врз нивната каматна политика. Од аспект на нето-процентите, забележан е пад кај сите категории кредити, како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за значително влијание на монетарните промени врз каматната политика на банките.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

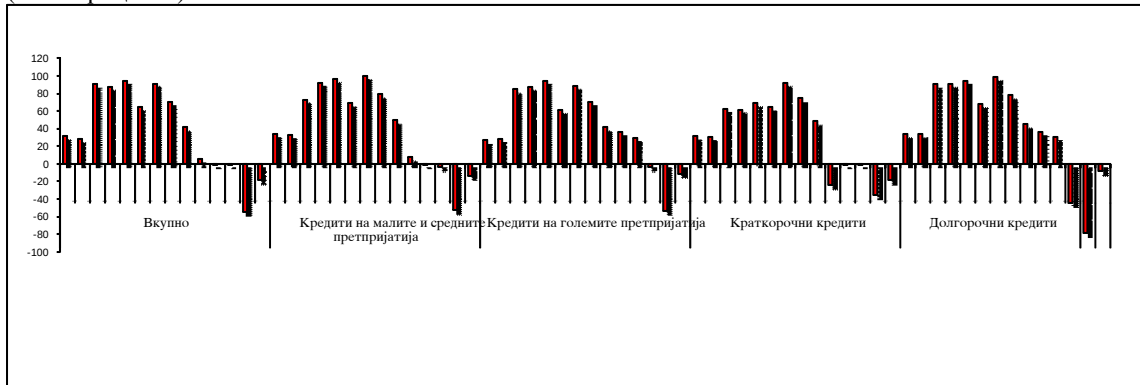

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „-“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити. Во третиот квартал, банките укажаа на забавување на трендот на намалување на побарувачката на кредити од страна на корпоративниот сектор. Така, околу 60% од банките оценија дека кредитната побарувачка во третиот квартал е непроменета, додека речиси една третина од банките укажаа на делумно намалување на побарувачката на корпоративни кредити (над 63% во претходниот квартал). Кај нето-процентите е забележано намалување кај сите видови кредити, како резултат на намалениот број банки коишто се определиле за делумно намалена побарувачка.

Графикон 3

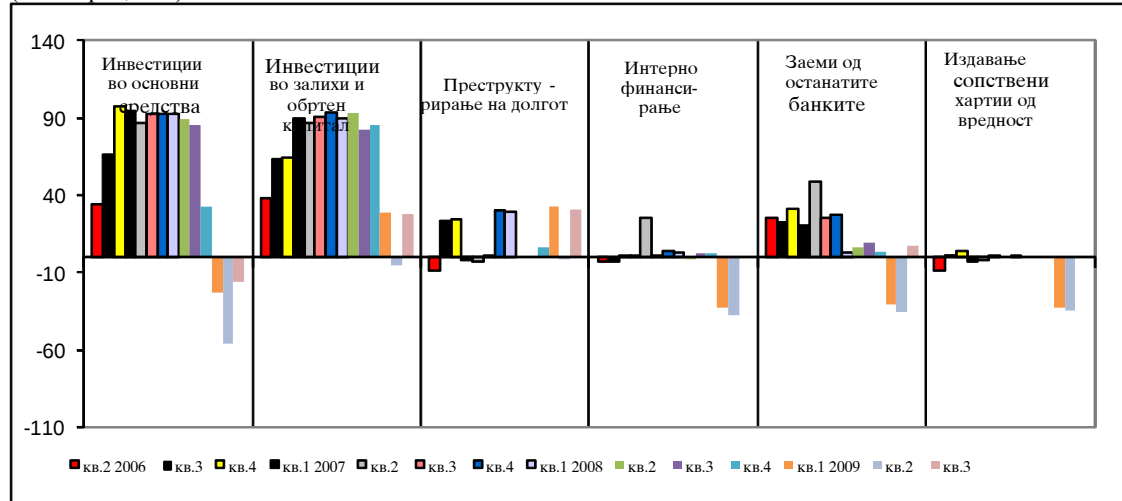
Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Од аспект на факторите коишто влијаат врз побарувачката на корпоративните кредити, околу 21% од банките ги оценија инвестициите во основни средства како фактор што делумно придонесува кон намалување на побарувачката на кредити. Од друга страна пак, околу една третина од банките оценија дека реструктурирањето на долгот, како и инвестициите во залихи и обртен капитал се фактори коишто делумно, односно значително придонесуваат кон зголемување на кредитната побарувачка од страна на корпоративниот сектор. За разлика од претходниот квартал, кога факторите главно придонесуваа кон намалување на побарувачката на кредити, во третиот квартал тие се во насока на одржување на непроменето ниво на кредитната побарувачка. Кај нето-процентите се забележани поголеми промени кај сите фактори, имајќи ја предвид кварталната промена на движењето на кредитната побарувачката (од делумно намалена до непроменета). Така, забележан е пад кај нето-процентите на инвестиции од основни средства (од -55,8 во јули, на -16,4 во октомври) и кај сите фактори од групата на употреба на алтернативно финансирање (квартална промена од околу 30 процентни поени), како и пораст на нето-процентите кај факторот инвестиции во залихи и обртен капитал (од -5,4 во јули, на 27,7 во октомври) и реструктурирање на долгот (од -0,7 во јули, на 30,5 во октомври), како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за нивно делување кон делумно намалување на побарувачката.

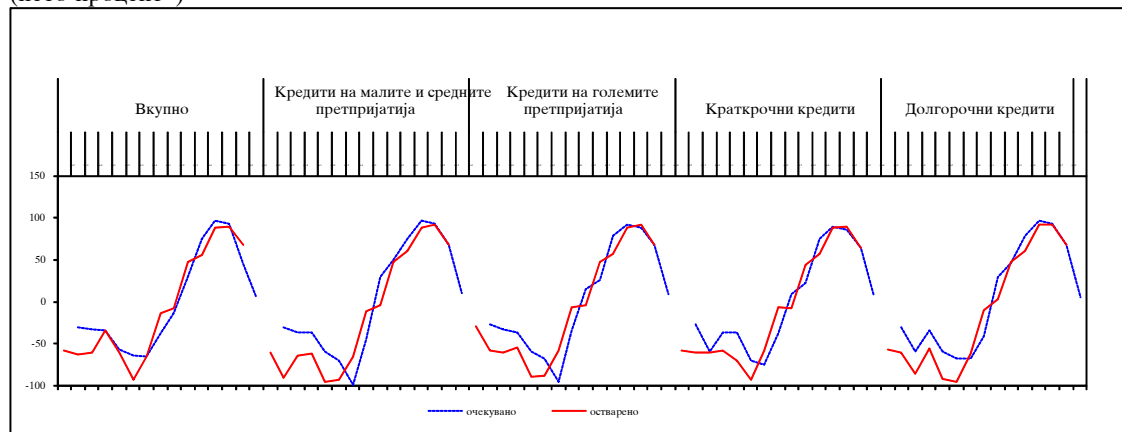
Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. По едногодишниот период на заострување на кредитните услови, за првпат, најголем број од банките (над 80%) не најавуваат промени на условите при одобрувањето на корпоративните кредити во четвртиот квартал. Воедно, околу 14% од банките очекуваат делумно заострување на кредитните услови кај кредитите наменети за малите и средните претпријатија. Од аспект на нето-процентите, забележано е нивно намалување кај сите категории корпоративни кредити, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за заострување на кредитните услови.

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

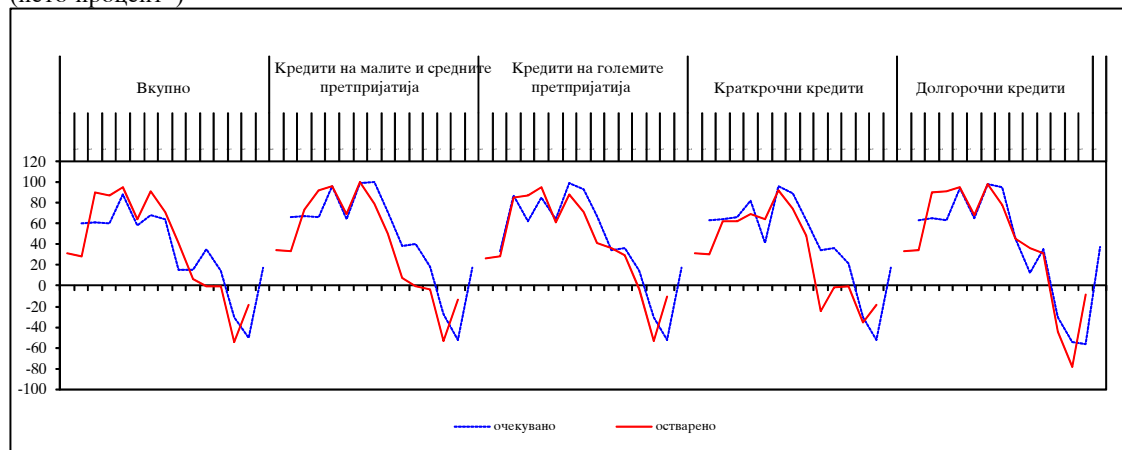

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Во четвртиот квартал, околу 60% од банките не очекуваат промена на кредитната побарувачка, за разлика од претходниот квартал, кога очекувањата на банките главно беа во насока на намалување на побарувачката на кредити од корпоративниот сектор. Воедно, околу една петина од банките очекуваат делумно зголемување на побарувачката на сите видови кредити, при што кај долгорочните кредити очекувањата се уште поголеми (околу 42% од банките). Позитивните нето-проценти на сите видови корпоративни кредити (наспроти негативните во вториот квартал) се резултат на помалиот број банки коишто формираат очекувања за намалување на побарувачката.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

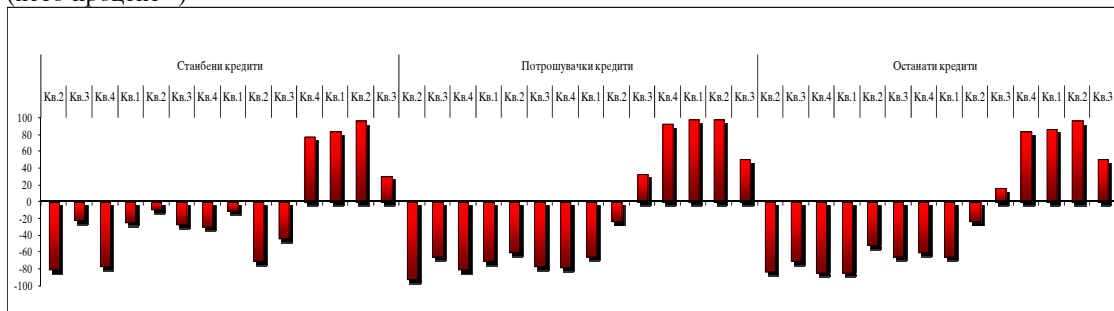
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

Услови на кредитирање. Во третиот квартал е забележано намалување на интензитетот на заострување на условите за одобрување кредити на населението. Така, околу 42% од банките (наспроти 74% во вториот квартал) укажаа на делумно заострување на условите за одобрување станбени и потрошувачки кредити. Притоа, околу 18% од банките оценија дека кредитните услови на станбените кредити се делумно олеснети, додека 24,3% укажуваат на непроменетост на условите на кредитирање. Кај нето-процентите е забележано квартално намалување кај станбените кредити (од 96 во јули, на 30,9 во октомври) и кај потрошувачките кредити (од 98,1 во јули, на 51,2 во октомври), како резултат на помалиот број банки коишто укажаа на заострување на кредитните услови.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението
(нето-процент*)

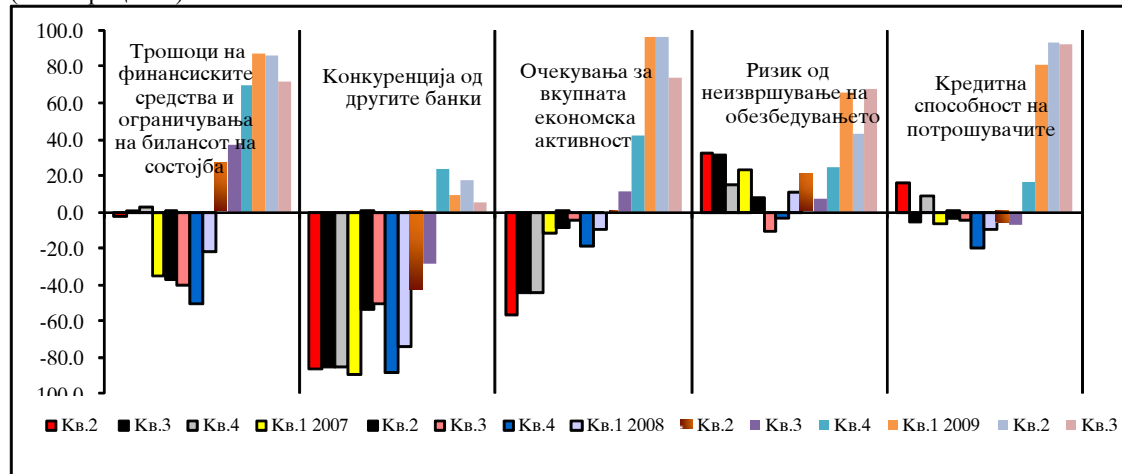
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на условите за одобрување на станбените кредити, 40,8% од банките (наспроти 76% во вториот квартал) оценија дека каматната стапка на станбените кредити е делумно зголемена. Притоа, околу 42% од банките укажаа на делумно заострување кај покриеноста на кредитот со обезбедување. Од друга страна, околу една петина од банките пак оценија дека условот провизии, како еден од условите за одобрување станбени кредити, е делумно олеснет. Како резултат на помалиот број банки коишто укажуваат на делумно заострување на кредитните услови, забележан е пад на нето-процентите кај каматната стапка (од 94,4 во јули, на 45,5 во октомври) и кај обврските за обезбедување (од 39,1 во јули, на 10,1 во октомври).

Во текот на третиот квартал, анализата на факторите коишто влијаат врз условите за одобрување станбени кредити покажува дека трошоците на финансиски средства и ограничувањето на билансот на состојба (64,3% од банките), очекувањата за вкупната економска активност (66,3% од банките), ризикот од неизвршување на обезбедувањето (67,9% од банките), како и кредитната способност на потрошувачите (87,9% од банките), делумно придонесуваат кон заострување на кредитните услови. Од аспект на нето-процентите, позначителни промени се забележани кај следниве фактори: трошоци на финансиски средства и ограничување на билансот на состојба (од 86,4 во јули, на 71,9 во октомври) и очекувања за вкупната економска активност (од 96 во јули, на 73,3 во октомври), како резултат на намалувањето на бројот на банките коишто укажаа на значително заострување на кредитните услови. Воедно, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно заострување на кредитните услови, нето-процентот кај ризикот од неизвршување на обезбедувањето е зголемен од 43,4 во јули, на 67,9 во октомври.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити
(нето-процент*)

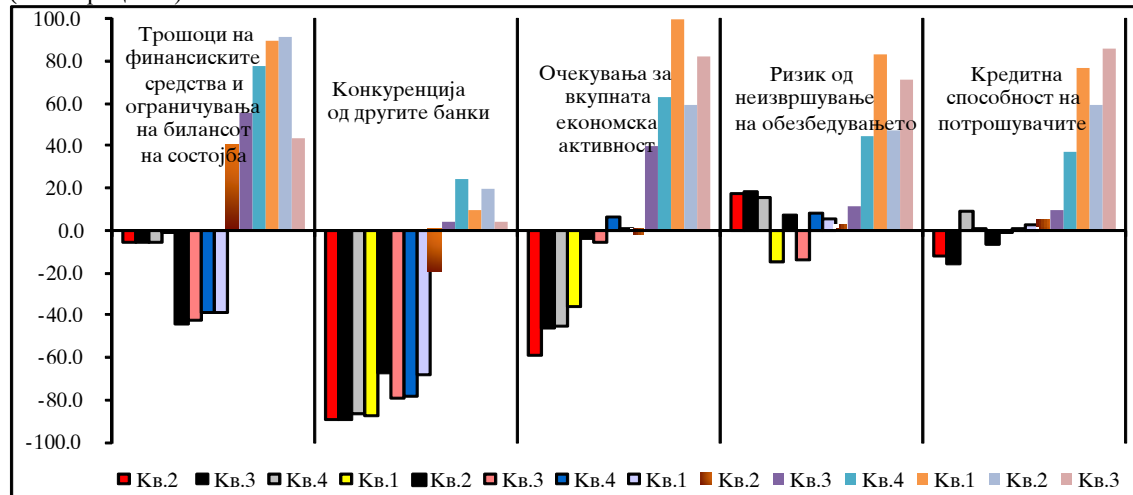
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Во третиот квартал, околу 42% од банките укажаа на тоа дека каматната стапка на потрошувачките кредити е делумно зголемена, наспроти 78% од банките во претходниот квартал. Притоа, околу 47% од банките оценија дека обврската за обезбедување е кредитен услов што е делумно заострен во анализираниот период. Како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за делумно заострување на кредитните услови, забележан е пад кај нето-процентот на каматната стапка (од 98,3 во јули, на 48,9 во октомври) и кај достасувањето на заемите (од 31,2 во јули, на 6,4 во октомври). Од друга страна, пак, како резултат на поголемиот број банки коишто укажаа на делумно заострување на кредитните услови, забележано е зголемување на нето-процентот кај обврските за обезбедување (од 23,1 во јули, на 52,4 во октомври).

Од аспект на факторите коишто влијаат врз одобрувањето на потрошувачките кредити, 41% од банките оценија дека трошоците на финансиските средства и ограничувањето на билансот на состојба придонесува кон делумно заострување на кредитните услови. Во оваа насока, исто така, делуваат и очекувањата за вкупната економска активност (72,8% од банките), ризикот од неизвршување на обезбедувањето (64,4% од банките), како и кредитната способност на потрошувачите (еднаква распределба на одговорите на банките за делумно и значително заострување). Како резултат на помалиот број банки коишто укажаа на делумно заострување на кредитните услови, забележан е пад кај нето-процентот на трошоците на финансиски средства и ограничувањата на билансот на состојба (од 91,1 во јули, на 43,4 во октомври). Од друга страна пак, поголемиот број банки коишто укажаа на делумно заострување на кредитните услови придонесе за зголемување на нето-процентите на факторите од групата согледување на ризикот.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

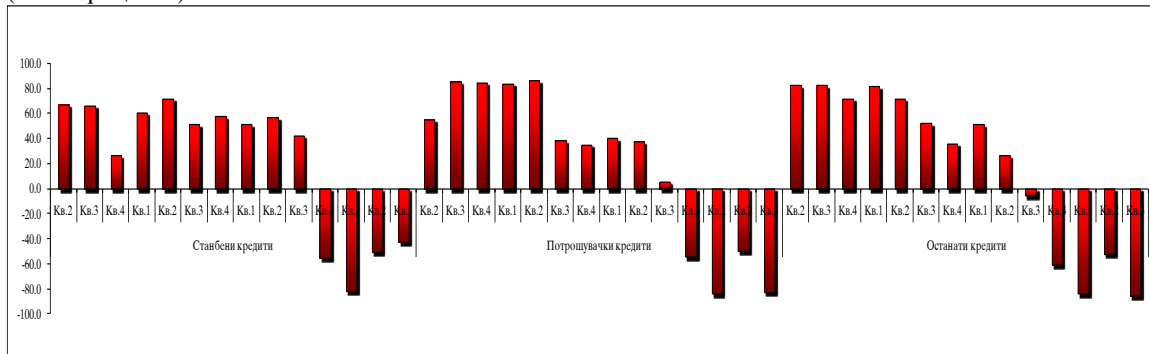
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „-“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Во третиот квартал се забележува намалување на влијанието на монетарната политика врз каматната политика на банките. Така, за разлика од претходниот квартал кога најголем број од банките укажаа на значително влијание на монетарната политика, во третиот квартал, само околу 17% имаат ваква оцена. Притоа, забележана е речиси еднаква распределба на одговорите (околу една третина) на банките коишто укажаа на делумно влијание и на незначително влијание на монетарната политика врз каматната политика. Од аспект на нето-процентите, забележан е пад кај сите категории кредити, како резултат на помалиот број банки коишто укажуваат на значително влијание на монетарната политика.

Побарувачка на кредити. Побарувачката на станбени и потрошувачки кредити и во третиот квартал продолжи да се намалува. Така, 52,8% и 79,4% од банките оценија дека побарувачката на станбени и потрошувачки кредити, соодветно, е делумно намалена. Сепак, се забележува забавување на падот кај кредитната побарувачка, имајќи го предвид помалиот број банки коишто се изјасниле за значително намалување на побарувачката. Поголема промена е забележана кај нето-процентите на потрошувачките кредити (од -49,3 во јули, на -82,8 во октомври), како резултат на поголемиот број банки коишто укажаа на делумно намалена побарувачка.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

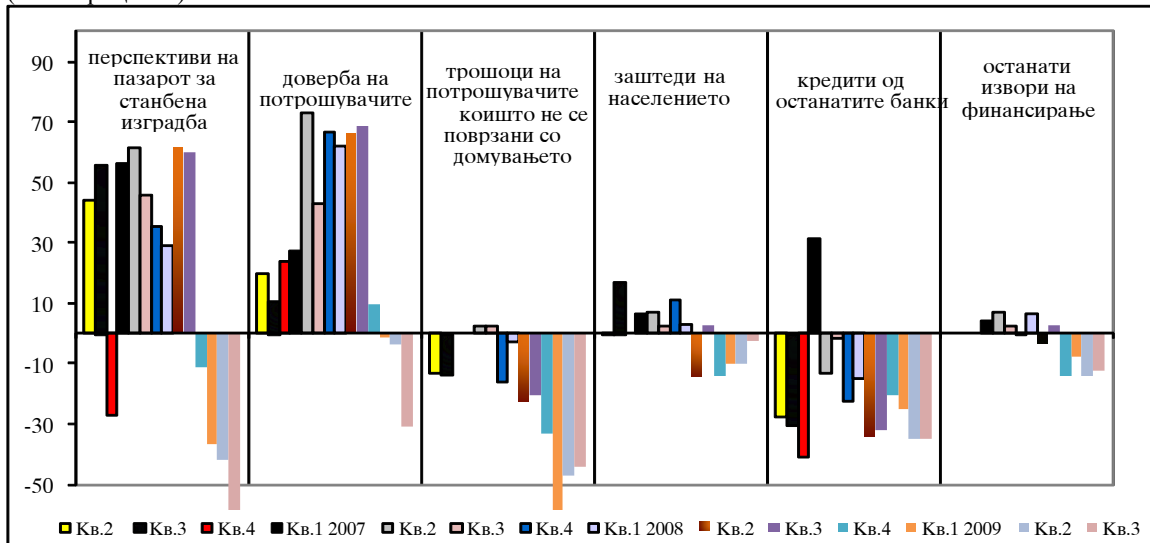

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Анализата на факторите коишто делуваат врз побарувачката на станбени кредити покажува дека над 63% од банките ги оценуваат перспективите за станбена изградба, како и довербата на потрошувачите (49,7% од банките) и трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето (42,3% од банките) како фактори коишто делумно придонесуваат за намалување на побарувачката. Притоа, една третина од банките оценија дека и кредитите од останатите банки делуваат во оваа насока. Од друга страна, околу 19% од банките оценија дека довербата на потрошувачите делумно придонесува и кон зголемување на побарувачката. Од аспект на нето-процентите, поголема промена е забележана кај перспективите на пазарот за станбена изградба (од -42 во јули, на -63 во октомври), како и кај довербата на потрошувачите (од -3,9 во јули, на -30,6 во октомври), како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно намалена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити
(нето-процент*)

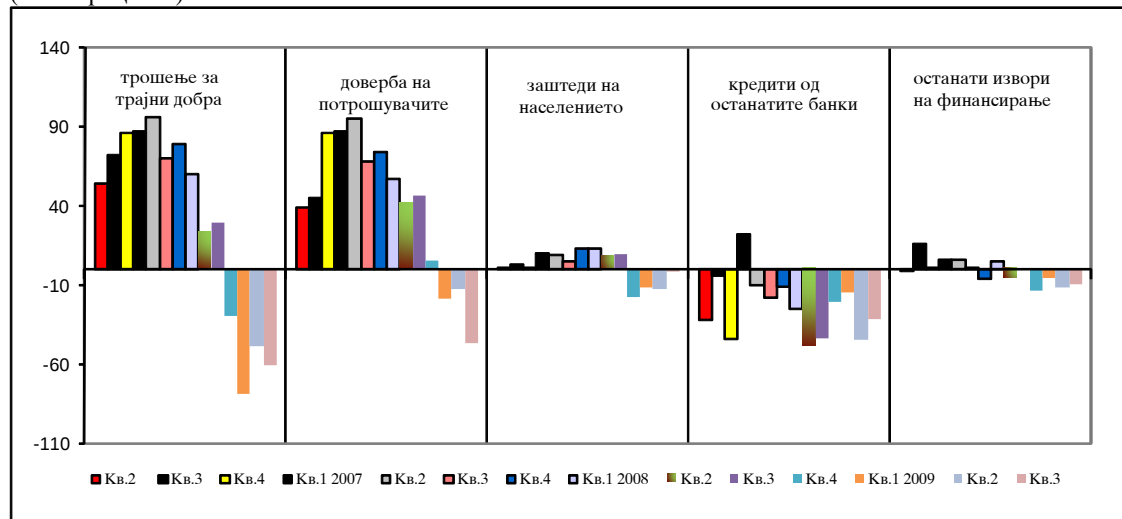
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „--“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Намалената потреба од финансирање и ограничените извори на финансирање се главниот двигател на падот на побарувачката на потрошувачки кредити. Така, факторите како што се трошење за трајни добра (61,5% од банките) и довербата на потрошувачите (47,6% од банките) делумно придонесуваат за намалување на побарувачката. Воедно, една третина од банките оценија дека кредитите од останатите банки исто така делуваат во оваа насока. Кај нето-процентите е забележано зголемување кај трошењето за трајни добра (од -48,5 во јули, на -60,7 во октомври) и кај довербата на потрошувачите (од -13,3 во јули, на -46,8 во октомври), како резултат на поголемиот број банки коишто оценуваат дека овие фактори делуваат кон делумно намалување на побарувачката.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на потрошувачки кредити (нето-процент*)

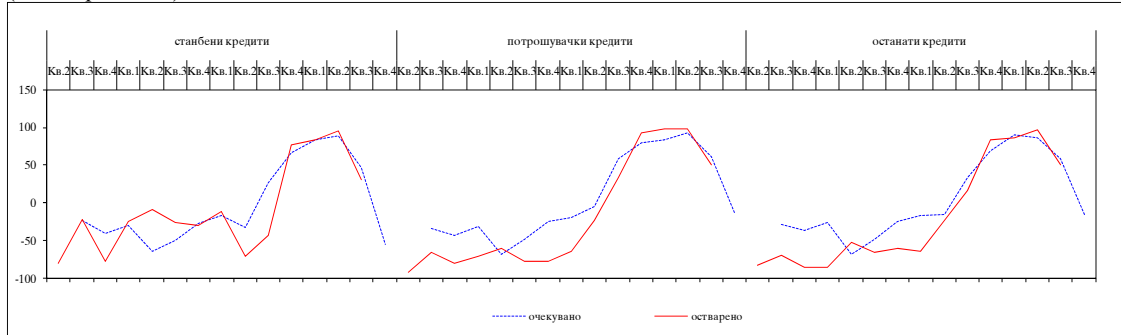

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во третиот квартал, за првпат по една година, очекувањата на банките се во насока на делумно олеснување на кредитните услови. Така, кај станбените кредити, над половина од банките очекуваат дека кредитните услови делумно ќе се олеснат во наредниот период. Од друга страна пак, најголем дел од банките (околу 74%) не очекуваат поголеми промени на кредитните услови при одобрување на потрошувачките кредити. Значителни промени се забележани кај нето-процентите на станбените кредити (од 46,1 во јули, на -54,6 во октомври) и кај потрошувачките кредити (од 60,6 во јули, на -12,1 во октомври), како резултат на помалиот број банки коишто се определиле за заострување на кредитните услови.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

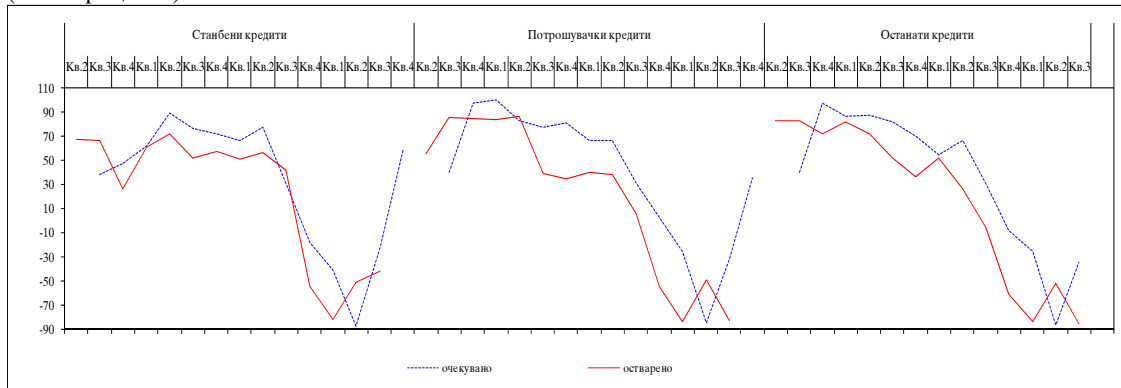

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Над 58% од банките очекуваат делумно зголемување на побарувачката на станбени кредити во последното тримесечје на 2009 година. Притоа, кај потрошувачките кредити, најголем број од банките (64,9%) не очекуваат поголема промена во побарувачката, додека една третина очекуваат нејзино делумно зголемување. Кај нето-процентите е забележана промена кај станбените кредити (од -22,4 во јули, на 58,7 во октомври) и кај потрошувачките кредити (од -31,9 во јули, на 35,3 во октомври), како резултат на поголемиот број банки коишто очекуваат делумно зголемена побарувачка.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на населението (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за третиот квартал на 2009 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малиите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Крајкорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително се заострени	37.5	4.1	37.5	4.1	41.6	7.7	37.5	4.1	43.5	4.1
Делумно се заострени	52.9	63.8	55.1	63.8	51.0	61.1	52.2	61.1	49.1	63.8
Во основа останала непроменети	7.4	32.0	7.4	32.0	7.4	31.1	10.3	34.7	7.4	32.0
Делумно се олеснети	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3
Значително се олеснети										
Непримениливо	2.2									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	90.3	67.6	92.5	67.6	92.5	68.5	89.6	64.9	92.5	67.6
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	6.7	33.3	24.4	0.3		2.6	41.4	39.7
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка	4.1	10.3	85.5	0.3			34.3	14.1
-Пристап на банката до пазарното финансирање (на пример, на пазарот на пари)	2.6	47.8	49.5	0.3			68.3	50.1
-Ликвидносната позиција на Вашата банка	1.7	7.6	90.6	0.3			34.3	9
Б) Притисок од конкуренција		0.1	64.4		0.2	2.6	-0.1	-0.1
-Конкуренција од другите банки		7.8	92.2		0.2		2.5	7.6
-Конкуренција од небанкарскиот сектор		2.7	97.3		0.2		2.5	2.5
-Конкуренција од пазарното финансирање		41.1	58.9		0.2		2.5	40.9
В) Согледување за ризикот	39.1	25.4	0.0	0.2		2.6	49.0	64.3
- Очекувања за вкупната економска активност	39.1	35.7	25.1	0.3			96.7	74.5
- Очекувања за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми	46.1	28.8	25.1	0.2			99.9	74.7
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	37.7	38.9	23.4	0.2			93.1	76.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			19.7			5.4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „--“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

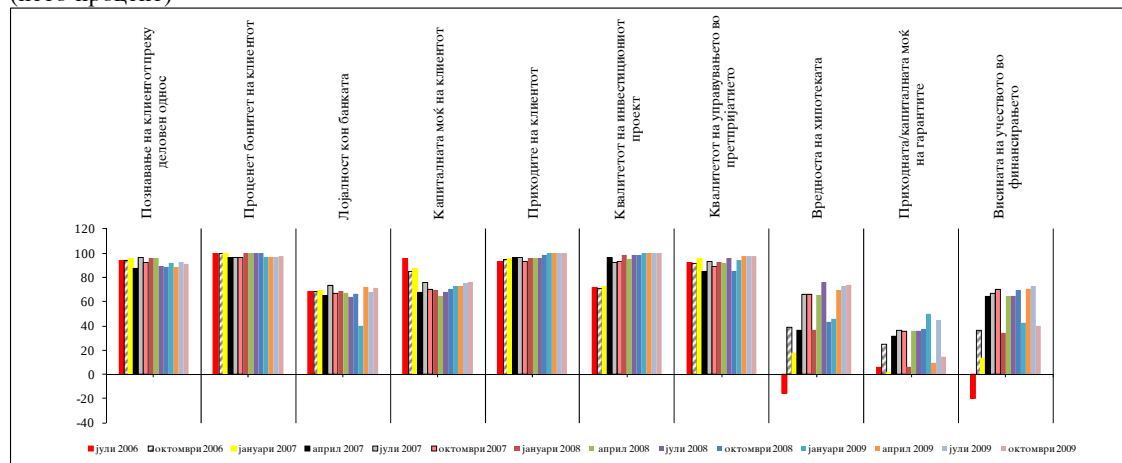
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			9.1	51.3	39.8		92.7	91.1
Проценет бонитет на клиентот			2.7	7.2	90.3		97.2	97.5
Дојалност кон банката			28.9	70.2	1.1		67.6	71.3
Капиталната моќ на клиентот			23.7	23.5	53.0		75.1	76.5
Приходите на клиентот				27.1	73.1		100.1	100
Квалитетот на инвестицискиот проект				52.4	47.8		100.1	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието			2.7	30.2	67.3		97.4	97.5
Вредноста на хипотеката			26.7	62.3	11.2		72.8	73.5
Приходната/капиталната моќ на гарантите		0.1	85.2	3.6	11.3		44.7	14.8
Висината на учеството во финансирањето		0.1	55.8	35.9	4.3	4.1	72.8	40.1
Останати фактори, Ве молиме наведете ги				3.5		5.4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Во која насока се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поригорозни

- = делумно се поригорозни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

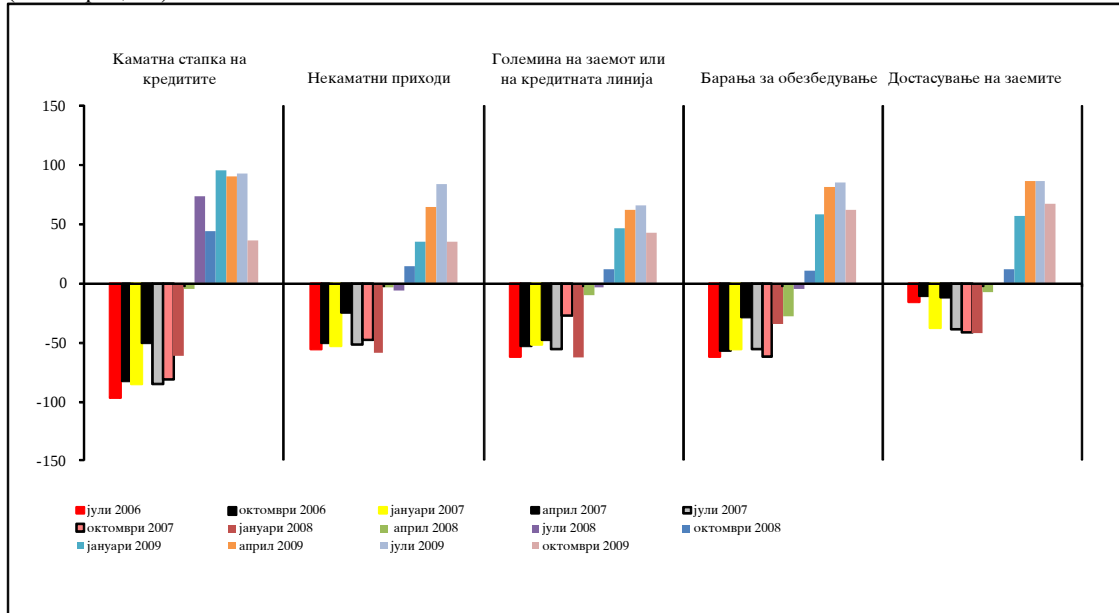
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Каматна стапка на кредитите	4.1	32.2	63.9				92.6	36.3
Б) Останати услови и рокови		26.8	61.2				39.5	26.8
- Некаматни приходи		34.7	65.3			0.2	84.6	34.7
- Големина на заемот или на кредитната линија		42.7	57.4	0.1			65.6	42.6
- Барања за обезбедување		61.8	38.3	0.1			85.8	61.7
- Достасување на заемите	4.1	62.8	33.3				86.5	66.9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			7.2			2.8		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „+“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

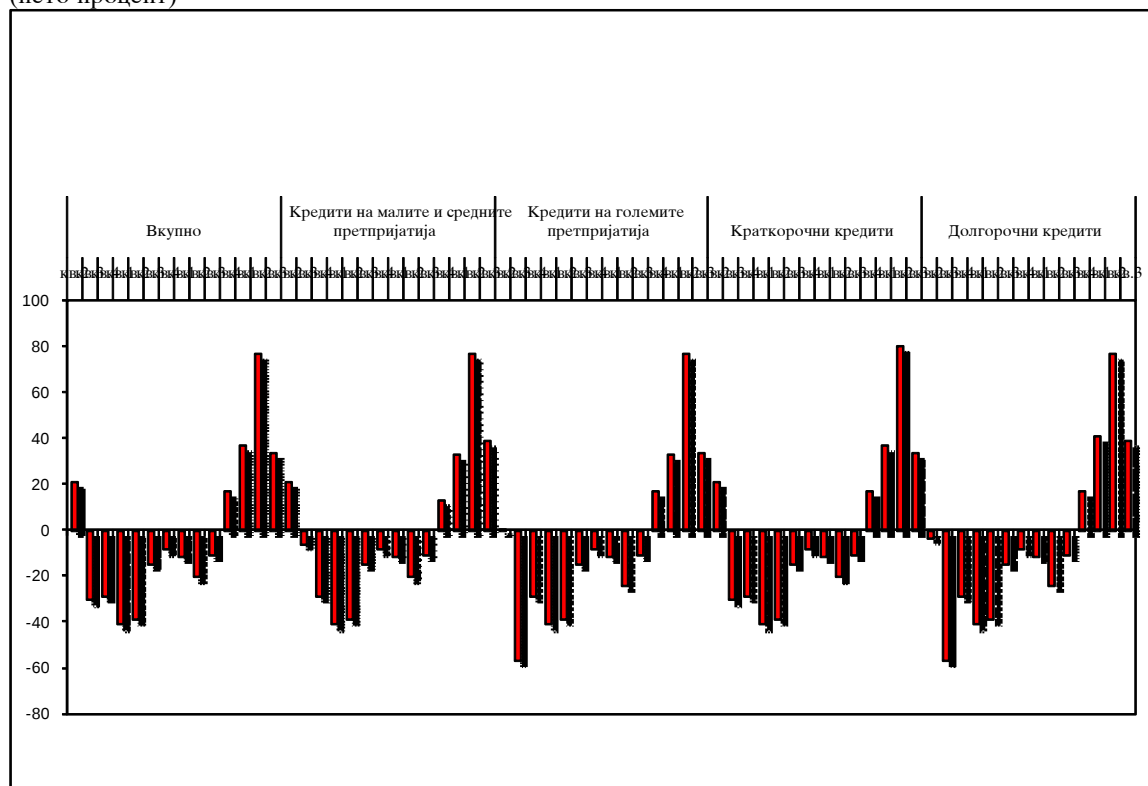
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3	кв.2	кв.3
Значително влијасја	80.4	37.6	80.4	42.7	80.4	37.6	80.4	37.6	80.4	42.7
Делумно влијасја	13.9	52.8	16.1	52.8	16.0	57.8	16.1	57.9	16.1	52.8
Незначително влијасја	0	1.0		1.0		1.0	3.6	1.0		1.0
Не влијасја	3.6	3.7	3.6	3.7	3.6	3.7		3.7	3.6	3.7
Неприменливо	2.2	5.1			0.1	0.1				
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	76.8	33.9	76.8	39	76.8	33.9	80.4	33.9	76.8	39.0
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијасја“ и „не влијасја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително е намалена										
Делумно е намалена	61.2	25.8	63.4	25.8	63.4	26.7	63.4	31.0	84.8	25.8
Во основа остана непроменета	8.8	62.3	4.9	62.3	5.2	57.8	8.7	57.1	8.8	57.2
Делумно е зголемена	6.5	2.9	10.4	8.0	10.1	11.6	28.0	8.0	6.5	13.1
Значително е зголемена		4.1		4.1		4.1		4.1		4.1
Неприменливо	23.6	5.1	21.4		21.4					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-проценти	-54.7	-18.8	-53.0	-13.7	-53.3	-11.0	-35.4	-18.9	-78.3	-8.6
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Потребности за финансирање			45.4	0.9	4.3		-30.4	5.2
- Инвестиции во основни средства	2.6	21.7	68.0	5.1	2.8		-55.8	-16.4
- Инвестиции во залихи и обртен капитал		5.3	61.9	8.7	24.3		-5.4	27.7
- Реструктурирање на долгот		2.7	40.4	28.9	4.3	23.9	-0.7	30.5
Б) Употреба на алтернативно финансирање			64.4	0.2		0.9	-34.2	0.2
- Интерно финансирање		2.6	93.9	2.8		0.9	-37.3	0.2
- Заеми од останатите банки		4.4	82.9	9.4	2.6	0.9	-35.9	7.6
- Издавање сопствени хартии од вредност			70.0	0.2		30.0	-34.2	0.2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги						6.3		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително ќе се заострат	35.5		35.5		35.5		35.5		39.3	
Делумно ќе се заострат	9.4	9.5	32.5	14.6	32.4	9.5	29.6	6.8	28.6	9.5
Во основа ќе останат непроменети	32.1	81.8	32.1	80.9	32.2	90.6	35.0	93.3	32.2	86.9
Делумно ќе се олеснат		3.8		4.7		0.1		0.1		3.8
Значително ќе се олеснат										
Неприменливо	23.1	5.1								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	44.9	5.7	68	9.9	67.9	9.4	65.1	6.7	67.9	5.7
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително ќе се намали	34.3	4.1	34.3	4.1	34.3	4.1	34.3	4.1	34.3	4.1
Делумно ќе се намали	24.0	4.3	26.2	4.3	26.2	4.3	26.2	4.3	26.2	4.3
Во основа ќе остане непроменета	31.8	60.5	31.9	65.6	31.8	65.6	31.8	65.6	35.7	46.5
Делумно ќе се зголеми	7.7	23.6	7.7	19.9	7.8	23.6	7.8	23.6	3.9	42.7
Значително ќе се зголеми		2.6		6.3		2.6		2.6		2.6
Неприменливо	2.3	5.1								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-50.6	17.8	-52.8	17.8	-52.7	17.8	-52.7	17.8	-56.6	36.9
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително се заострени	21.7	7.2	20.1	8.6	20.1	8.6
Делумно се заострени	74.3	42.2	78.0	42.6	78.0	42.6
Во основа останаа непроменети		24.3	2.1	49.0	0.2	49.0
Делумно се олеснети		18.5			1.9	
Значително се олеснети						
Неприменливо	4.2	8.0				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	96.0	30.9	98.1	51.2	96.2	51.2
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15

Нето -процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	7.8	64.3	19.9	0.2		8.0	86.4	71.9
Б) Притисок од конкуренција		0.3	58.8	0.2		8.0	12.6	0.1
- Конкуренција од други банки		5.1	48.9	0.2		46.0	17.6	4.9
В) Согледувања за ризикот	0.6	58.9				8.0	24.3	59.5
- Очекувања за вкупната економска активност	7.2	66.3	18.5	0.2		8.0	96.0	73.3
- Ризик од неизвршување на обезбедувањето		67.9	24.3			8.0	43.4	67.9
- Кредитна способност на потрошувачите	4.1	87.9	0.2			8.0	92.8	92.0
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги		0.3				19.3	1.4	0.3

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

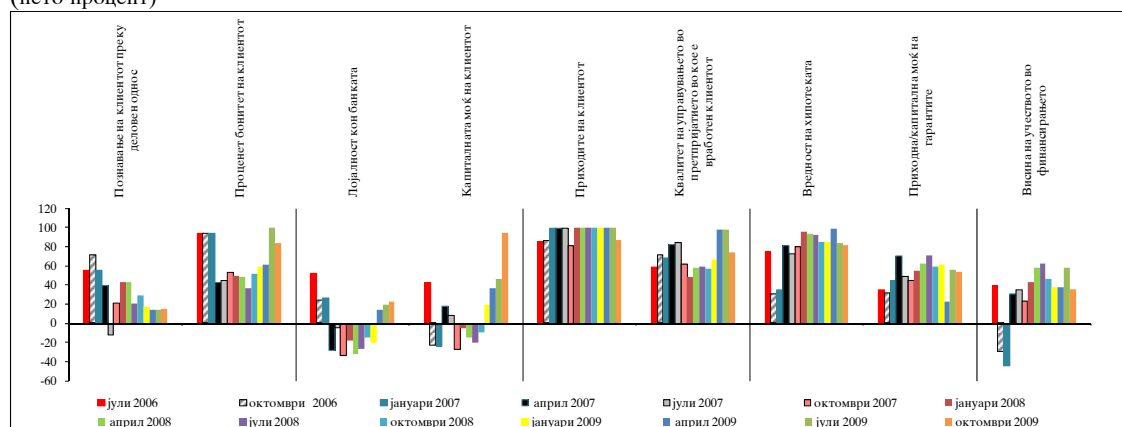
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			85.2	14.7	0.3		14.1	15.0
Проценет бонитет на клиентот			16.8	65.3	18.1		100.0	83.4
Лојалност кон банката			77.9	18.2	4.1		19.6	22.3
Капиталната моќ на клиентот			6.2	54.2	39.8		46.1	94.0
Приходите на клиентот			12.3	29.3	57.4	1.2	100.0	86.7
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		0.2	25.5	73.3	1.2		97.3	74.3
Вредност на хипотеката			18.5	29.3	52.4		83.9	81.7
Приходна/капитална моќ на гарантите		4.8	36.7	20.1	38.6		55.6	53.9
Висина на учеството во финансирањето		16.8	31.0	14.4	38.0		58.0	35.6
Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0.2			11.8	0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението
(нето-процент)

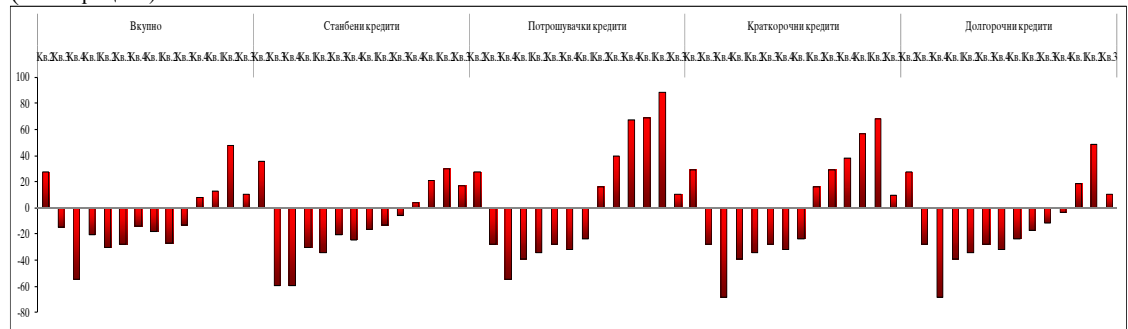
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3	Кв.2	Кв.3
Значително влијаеја	49.9	16.7	30.5	17.2	90.7	17.0	70	16.4	50.5	17.0
Делумно влијаеја	48.4	42.2	65.5	39.4	7.6	39.4	28.3	40.0	47.8	41.9
Незначително влијаеја		30.5		35.6		37.8		37.8		35.3
Не влијаеја	1.9	6.0			1.9	6.0	1.9	6.0	1.9	6.0
Неприменливо		4.8	4.2	8.0						
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	48.0	10.7	30.5	17.2	88.8	11.0	68.1	10.4	48.6	11.0
Број на банки коишто одговориле	14	15.0	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

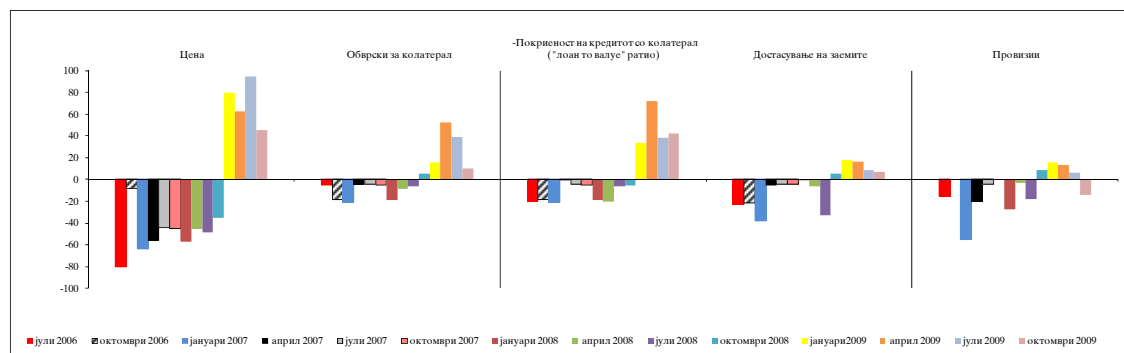
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Цена	4.70	40.80	52.50			2.20	94.4	45.5
Б) Останати услови			26.40			2.50	13.4	
- Обврски за обезбедување		10.10	87.90			2.20	39.1	10.1
- Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)		42.10	55.90			2.20	38.5	42.1
- Достасување на заемите		7.20	90.80			2.20	8.6	7.2
- Провизии		4.70	74.80	18.50		2.20	5.8	-13.8
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			7.40			6.40		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на "--" (значително се заострени) и збирот на "-" (делумно се заострени) и збирот на "+" (делумно се олеснети) и "++" (значително се олеснети).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	2.60	41.00	56.40	0.20			91.1	43.4
Б) Притисок од конкуренција		0.30	58.80	0.20			12.6	0.1
- Конкуренција од други банки		4.40	95.60	0.20			19.9	4.2
В) Согледувања за ризикот	38.60	13.70	7.20	0.00			26.2	52.3
- Очекувања за вкупната економска активност	9.20	72.80	18.00	0.20			59.4	81.8
- Ризик од неизвршување на обезбедувањето	6.70	64.40	29.10				47.6	71.1
- Кредитна способност на потрошувачите	42.70	42.80	14.70				59.2	85.5
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги		0.30	7.20			4.30	0.0	0.3

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Во која насока се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

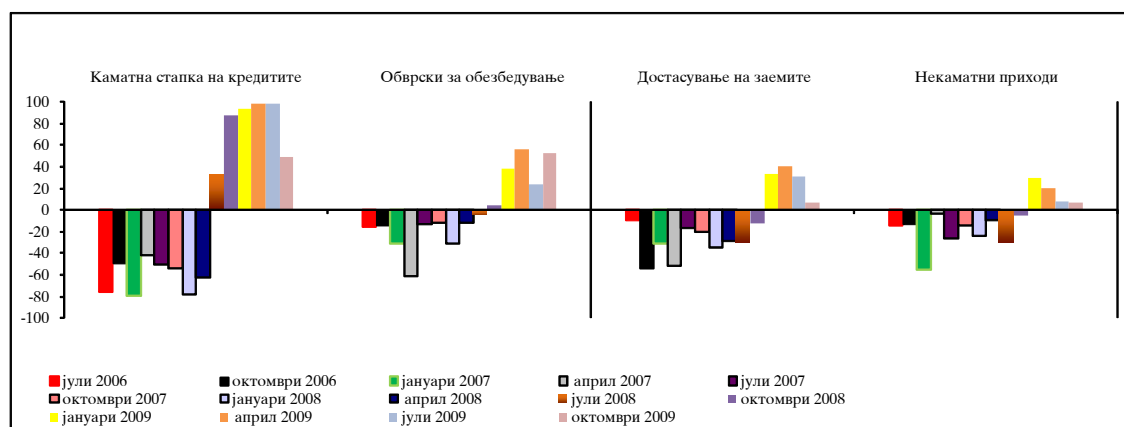
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Каматна стапка на кредитите	6.7	42.2	51.3				98.3	48.9
Б) Останати услови	0.6	1.7	19.2				15.3	2.3
- Обврски за обезбедување	4.7	47.7	47.8				23.1	52.4
- Достасување на заемите	0.6	5.8	93.8				31.2	6.4
- Некаматни приходи	0.6	5.8	93.8				7.7	6.4
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги		0.3	7.4			4.1	1.4	0.3

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително е намалена	26.6	7.5	20.7	3.4	20.7	3.4
Делумно е намалена	23.8	52.8	29.2	79.4	31.4	82.0
Во основа остана непроменета	45.4	13.4	49.7	17.4	48.1	14.8
Делумно е зголемена		18.5	0.6			
Значително е зголемена						
Непримеливо	4.4	8.0				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-50.4	-41.8	-49.3	-82.8	-52.1	-85.4
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Потребни за финансирање		0.3	20.4	0.0	0.6	2.2	-21.6	0.3
- Перспективи на пазарот за станбена изградба		63.6	27.8	0.6		8.2	-42.0	-63.0
- Доверба на потрошувачите		49.7	29.2	19.1		2.2	-3.9	-30.6
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето	2.5	42.3	52.6	0.6		2.2	-47.3	-44.2
Б) Употреба на алтернативно финансирање		0.3	20.4	0.6		2.2	-8.8	0.3
- Заштеди на населението		3.1	94.3	0.6		2.2	-10.2	-2.5
- Кредити од останатите банки		35.6	61.8		0.6	2.2	-34.7	-35.0
- Останати извори на финансирање		12.8	84.6		0.6	2.2	-14.0	-12.2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги						13.8		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „-“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							јули 2009	октомври 2009
А) Потребности за финансирање		0.5	20.2	0.2	0.6		-20.8	0.3
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		61.5	37.9	0.2	0.6		-48.5	-60.7
- Доверба на потрошувачите		47.6	51.8	0.8	0.0		-13.3	-46.8
Б) Употреба на алтернативи за финансирање		0.5	20.4		0.6		-8.5	0.1
- Заштеди на населението		3.0	96.6		0.6		-13.2	-2.4
- Кредити од останатите банки		33.0	66.6		0.6		-45.1	-32.4
- Останати извори на финансирање		10.2	89.4		0.6		-11.8	-9.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги		0.3				11.5	0.0	-0.3

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително ќе се заострат	0.9					
Делумно ќе се заострат	45.2	2.1	60.6	6.6	58.4	3.8
Во основа ќе останат непроменети	49.9	33.4	39.6	74.9	41.8	77.7
Делумно ќе се олеснат		56.7		18.7		18.7
Значително ќе се олеснат						
Неприменливо	4.2	8.0				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	46.1	-54.6	60.6	-12.1	58.4	-14.9
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009	јули 2009	октомври 2009
Значително ќе се намали	3					
Делумно ќе се намали	21		36.5		36.5	
Во основа ќе остане непроменета	70.4	33.5	59.1	64.9	61.3	79.5
Делумно ќе се зголеми	1.6	58.1	4.6	34.7	2.4	20.1
Зачително ќе се зголеми	0	0.6		0.6		0.6
Неприменливо	4.2	8.0				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-22.4	58.7	-31.9	35.3	-34.1	20.7
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов*	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	3.70	53.40	76.40	0.00			1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти	0.00	36.20	97.30	0.00			1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	69.70	95.80	0.00	33.30			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	70.40	70.00	0.00	33.30			1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	9.00	52.80	0.00	38.40			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број гаранти	16.50	25.30	0.00	0.00	0.00	6.30	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	9.70	31.40	2.60	42.00			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	57.30	13.60	71.20	0.00			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?	33.30	76.00	0.30	24.00			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	33.30	69.60	6.70	60.00			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	37.00	65.20	4.60	48.20			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	2.70	77.50	20.00	33.30			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?	3.60	74.80	35.00	20.00	0.10		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата.

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали е релевантен бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит при одобрувањето кредит?	0.20	100.00					1) не; 2) да.
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	25.00	56.40	8.80	0.00			1) до шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) над две години.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	63.10	39.40	0.20	0.00			1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог (доколку одобрувате, наведете го видот на кредитот)	90.30	9.60	0.00	0.30			1) да; 2) не; 3) само рамковните кредити; 4) останато.
Минимален број на жиранти	31.90	4.30	0.00	0.00	0.00	48.30	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата	11.80	100.20	0.00	0.00			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Автоматизирано одобрување кредити на населението	13.80	48.40	38.00				1) да; 2) не; 3) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	0.00	40.30	53.20	0.00			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите во вредност од поголема од 20,000 евра?	11.80	76.70	0.20	37.90			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато.
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	71.40	10.30	18.50	11.80			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?	13.50	80.40	16.60	0.00	1.50		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата.